

Skeudenn : **Félix Ziem** (tro 1850-1860).

TESTENN 2/5

Lennet get **Serge le Bozec**

Da selaou àr
www.tidouaralre.com

5 a viz Genver 1915.

[Tarzh an deiz] En ur vrumen tev hag izel e kerzomp betag uhelenn Merval... En ur zegouezh àr al lein, e welan, en un taol, an heol é sevel trema Romain. Ne spier anezhoñ nemet an hanterenn izelañ : ema èl ur pikol kalis. Bras eo, ur bam, ha ruz, spontus. Edanton ur bod jenevreg arzu, hañval-mat doc’h dorn serret un den. Lâret e vehe brec’h ur jigant astennet àr ar bratell : Mab-den é kenig da Justis an Aotrou Doue, aberzh gwadek E vugale lazhet...

Hag emberr e ta pep tapenn gwlizh, skourret doc’h beg pep geotenn, pep briñsenn, da gemer liv an heol, èl pa vehent é ouel daeroù gwad. Taolenn divalav amzerioù braouac’hus !

Trema Blanzoy, emañ ar vrumenn edan hon treid, èl ur mor, ha, pelloc’h, ur stuc’henn doar teñval a sav uheloc’h eget ar vrumenn. Hañval eo genin gwelet Groe a-ziàr aod Plañvour, a pa vez plaen ar mor.

5 a viz Du 1915.

[Noziñ a ra]. ‘Velbemnoz, e profer deomp « tan ardoùek » get ar fuseioù a sav en aer ag an amzer evit komz get an artilheri pe evit splanniñ ar bratell a pa vez teñval an noz. Tannoù fuzilhenn a glevan ivez ec’h

ober pik-pok du-se trema Tahure. [...] Muzik am bez ivez. [...] Meur a wezh e pas obusoù bras ag hor re hag a za a bell ; ne glever ket trouz an tenn, met o c'hlevet a rer é pas en aer ag an amzer èl c'hwiled-derv bras hag é vonet da gouezh du-se, pell tremañ Cerny-en Dormois ; re vihan a darzh diragomp, hag an obusoù jerman a za neuze, meur a wezh, da strakal izeloc'h e'idomp, doc'h troad ar menez, pe meur a wezh dreist hor pennoù.

21 a viz Gourhelen 1916.

[Noziñ a ra.] Monet a ra heneoazh hon tud da sevel obusoù pelloc'h eget Flaucourt, hag emaint edan tennoù an an enebour. Burzhud eo ne gouezh ket muioc'h a dud.

Doc'h tu Breihiz-Veur eh eus gurunaj arre. [...] [Diàr lein] ur bern doar e sellan doc'h luc'hed ar brezel. Daousto ma ouian reizh e kouezh tud eldon du-hont, n'hellan ket parraat a gavet kaer holl ar goulaouennoù a bep liv a grap hag a ziskenn, holl al luc'hed a rebours ar c'hanonoù hag a roeg hep arsav teñvelded an noz. Neoazh e hirisan doc'h horos ar pezhioù bras a skop ken don, el a pa vehent raouet, hag a red an dasson anezhe dre flagenn ar Somme, en ur greskaat spontus é stokiñ kement tostenn a gav àr e hent.

14 a viz Genver 1918. - Gwenn-kann eo ar maezoù. Burlutiñ a ra hon daoulagad get dameuc'h an erc'h skoet get terennoù an heol dislivet é tremen dre un oabr karget a doupennoù. Ne gavomp deval d'hor selloù nemet àr ar wazhig Livré hag a red, e deun ar flagenn, hañval doc'h ur voulouzenn zu gwriziet àr ballenn burzhudus an erc'h gwenn.

9 a viz ar Gouel-Mikel 1918.

Na kaer eo an amzer ar mintin-mañ ! Ur blijadur a oa din gober man baleadenn (un 1/2 eur) goude ar c'hafe. Gwelet a raen, pell du-se, iliz-veur Reims hanter brevet d'an eneberion é splanniñ, gris èl ludu, get terennoù an heol.

Ar flagenn a oa leun a vrumenn gwenn-kann èl erc'h, ha doc'h tor

ar manez, kapotoù gwenn ar merc'hed é rezinaat a oa èl bokedoù bev e-mesk glasder an del rezin. Trouz ebet 'met bourbouterezh 15 aerlestr é monet, uhel uhel, trema pratell an argad da servij da zaoulagad d'ar pezhioù kanon a wint an Ankoù betek 5 pe 6 lev e-mesk ar re en deus degaset àr ar bed ar brezel spontus ha mezhus-mañ...

Pennadoù tennet a destoni brezel L. Herrieu (Danevell pemdeziek & lizherioù d'e wreg)

Kammdro An Ankoù. - Al Liamm , 1995.

Nag hor gwenan ? - TIR-Kuzul ar Brezhoneg, 2016

.